

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: ИСТОРИЈА
РАЗРЕД: ДЕВЕТИ
СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 2
ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 68
САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Наставна тема	Оквирни број часова
1. Свијет крајем XIX и почетком XX вијека	4
2. Српске и балканске земље од 1878. до 1914. године	9
3. Први свјетски рат (1914–1918)	4
4. Срби и Јужни Словени у Првом свјетском рату (1914–1918)	6
5. Свијет између Првог и Другог свјетског рата (1918–1939)	5
6. Југословенска краљевина од 1918. до 1941. године	6
7. Други свјетски рат (1939–1945)	6
8. Југославија у Другом свјетском рату (1941–1945)	8
9. Свијет после Другог свјетског рата	7
10. Социјалистичка Југославија (1945–1991)	6
11. Република Српска, Босна и Херцеговина и простор бивше Југославије на крају XX и почетку XXI вијека	7

Исходи учења	Садржаји програма / појмови	Корелација са другим наставним предметима
Тема 1: Свијет крајем XIX и почетком XX вијека (4 часа)		
Ученик може да: - опише, на основу уџбеника, најважније промјене у привреди, друштву и култури; - наброји најважније изуме и изумитеље; - опише својим ријечима промјене у свакодневном животу изазване примјеном научних и техничких достигнућа; - анализира положај жене у друштву; - наведе чланице војно-политичких савеза; - рангира, користећи уџбеник, највеће колонијалне силе по величини њихових посједа; - процјени резултате дјеловања међународних радничких удружења; - идентификује Балкан као највеће кризно жариште у међународним односима на почетку XX вијека.	- Промјене у привреди, друштву и култури. Научни и технички напредак. - Међународни односи. ПОЈМОВИ: Друга индустријска револуција; империјализам; монопол; Вернер Сименс; Томас Едисон; Никола Тесла; Александар Бел; Михајло Пупин; Чарлс Дарвин; Луј Пастер; Алфред Нобел; браћа Лимијер; браћа Рајт; национализам; национални покрет; феминистички покрет; позитивизам; Леополд Ранке; реализам; Лав Толстој; Фјодор Достојевски; модерне Олимпијске игре; Друга интернационала; колонијална политика; Централне силе; Антанта; међународне политичке кризе (мароканске кризе, Анексиона криза и балкански ратови).	Музичка култура: - музика романтизма; - музика импресионизма. Географија: - државе Европе; - државе Азије, Африке, Америке, Аустралије и Океаније. Физика: - личности и дјела великих научника. Биологија: - Дарвинова теорија. Хемија: - личности и дјела великих научника. Техничко образовање: - увод у машинску технику (индустријска револуција).

Тема 2: Српске и балканске земље од 1878. до 1914. године (9)		
Ученик може да: - наведе најзначајније одлуке Берлинског конгреса; - анализира најважније тачке Тајне конвенције; - упореди по сличностима и разликама владавину краља Петра I и владавину последњих Обреновића; - објасни узроке и последице Царинског рата; - опише хронолошким редом четири најважнија догађаја у историји Црне Горе од 1878. до 1914. године; - анализира привредни, политички, културни и вјерски положај Срба у Аустроугарској; - објасни циљ покушаја стварања “босанске нације”; - протумачи значај аграрног питања у БиХ и у балканским посједима Турског царства; - издвоји наслеђе аустроугарске владавине у свом завичају; - покаже на карти мјеста или просторе најважнијих збивања у балканским ратовима; - објасни значај и последице балканских ратова.	- Србија од 1878. до 1912. године; - Црна Гора од 1878. до 1912. године; - Срби у Аустроугарској монархији; - Босна и Херцеговина под аустроугарском управом; - Срби у Турском царству; Балкански ратови ПОЈМОВИ: Тајна конвенција, прве политичке странке у Србији (Радикална, Напредна и Либерална), Никола Пашић, Тимочка buna, српско-бугарски рат; Милан Обреновић; Александар Обреновић; Мајски преврат; Петар I Карађорђевић; Царински рат; Анексиона криза; Црна рука, Београдски универзитет, Српска краљевска академија; Јован Цвијић; Никола Петровић; први устав Црне Горе; Бомбашка афера; мађаризација; Светозар Милетић; хрватско праваштво; Анте Старчевић; Хрватско-српска коалиција; аустроугарска окупација БиХ; Бењамин Калај; “босанска нација”; аграрно питање; породичне задруге; страна колонизација; индустријализација; црквено-школска аутономија; Петар Кочић; Млада Босна; Младотурска револуција; Балкански савез; битке Балканских ратова (Куманово, Битољ и Брегалница); Лондонски мир; Букурешки мир.	Српски језик: - И. Андрић, Прича о кмету Симању; - П. Кочић, Јаблан; Вуков гај; - А. Шантић, О класје моје; Ми знамо судбу; - С. Ћоровић, Ст ојан Мут икаша; - М. Ракић, На Газимест ану. Вјеронаука: - СПЦ од 1878. до 1945. године. Музичка култура: - предромантизам и романтизам у српској музици (посебно Д. Јенко, Бож е правде). Географија: - општа географска обиљежја југоисточне Европе; - географске одлике БиХ и Републике Српске; - земље које су биле у саставу Аустроугарске.
Тема 3: Први свјетски рат (1914–1918) (4)		
Ученик може да: - опише својим ријечима Сарајевски атентат; - разликује повод од узрока рата; - разврста државе у зараћене стране (блокове); - покаже на карти ратне фронтове и мјеста великих битака; - објасни, на основу уџбеника, карактер револуција у Русији; - објасни карактер и последице рата; - опише улогу САД у рату; - упореди свакодневни живот на фронту и у позадини.	- Први свјетски рат од 1914. до 1916. године; - Руске револуције и њихов одјек у Европи; - Први свјетски рат 1917. и 1918. године. ПОЈМОВИ: Сарајевски атентат, Гаврило Принцип, ратни фронтови (Западни, Источни, Балкански, Солунски и Италијански); рововски рат; ратна привреда; ратна пропаганда; велике битке (Марна, Верден, Сом, Јитланд); Лондонски уговор; улазак САД у рат; Вудро Вилсон; Фебруарска револуција; Октобарска револуција; бољшевици; сепаратни мир; Владимир Лењин; шпанска грозница.	Географија: - државе Европе; - државе Азије, Африке, Америке, Аустралије и Океаније.
Тема 4: Срби и Јужни Словени у Првом свјетском рату (1914–1918) (6)		
Ученик може да: - објасни узроке аустроугарског непријатељства према Србији и српском националном покрету; - опише својим ријечима почетак рата; - анализира положај становништва у окупираној Србији и Црној Гори; - именује најзначајније српске војсковође; - издвоји главне догађаје у рату Србије и Црне Горе против Централних сила; - повеже ток ратних операција на Балканском и Солунском фронту са операцијама на европским фронтovima; - наброји облике терора аустроугарских власти против својих поданика Срба; - дефинише југословенску идеју; - издвоји, на основу уџбеника, главне фазе у стварању југословенске државе; - критички процијени улогу Србије у стварању југословенске државе; - упореди, користећи се подацима из уџбеника, размјере страдања Срба у односу на друге народе; - издвоји најважније догађаје, појаве и личности завичајне историје рата.	- Србија и Црна Гора у Првом свјетском рату (1914–1918); - Политика терора Аустроугарске против својих поданика Срба; - Југословенско уједињење. ПОЈМОВИ: ултиматум; Радомир Путник, Церска битка; Степа Степановић; Арчибалд Рајс; Колубарска битка; Живојин Мишић; епидемија тифуса; Аугуст фон Макензен; одбрана Београда; Драгутин Гавриловић; Мојковачка битка; Јанко Вукотић; “Албанска голгота”; “плава гробница”; Кајмакчалан; Топлички устанак; пробој Солунског фронта; Петар Бојовић; Милунка Савић; терор; шуцкори; велеиздајнички процеси; интернација; логори (Добој); зелени кадар; добровољци у српској војсци; југословенска идеја; декларације (Нишка, Мајска, Крфска); Југословенски одбор; Држава Словенаца, Хрвата и Срба; проглашење Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца; регент Александар Карађорђевић.	Српски језик: - Д. Ћосић, Време смрти и. Вјеронаука: - СПЦ од 1878. до 1945. године. Музичка култура: - С. Бинички, Марш на Дрину. Географија: - општа географска обиљежја југоисточне Европе; - географске одлике БиХ и Републике Српске; - државе Европе.

Тема 5: Свијет између Првог и Другог свјетског рата (1918–1939) (5)		
Ученик може да: - наведе главна обиљежја версајског поретка; - анализира улогу и успјешност Друштва народа; - упореди по сличностима и разликама парламентарну демократију, комунизам, фашизам и нацизам; - објасни узроке и посљедице Велике економске кризе; - поређа хронолошким редом, на основу уџбеника, етапе Хитлерове политике рушења версајског поретка; - наброји агресије Јапана, Италије и Њемачке прије почетка Другог свјетског рата; - анализира праведност одредаба Минхенског споразума и пакта Рибентроп–Молотов; - објасни значај и посљедице научних, техничких и културних достигнућа.	- Версајски поредак. Привредне, друштвене и културне прилике; - Свијет парламентарне демократије, комунизма, фашизма и нацизма; - Агресије Јапана, Италије и Њемачке. ПОЈМОВИ: мировни уговори; Друштво народа; Велика економска криза; хиперпродукција; државни капитализам; Франклин Рузвелт; стаљинизам; Јосиф Стаљин; планска привреда, колективизација; Коминтерна; фашизам; Бенито Мусолини; нацизам; расизам; Адолф Хитлер; милитаризам; јапанске агресије; италијанске агресије; Шпански грађански рат; Аншлус; Минхенски споразум; пакт Рибентроп–Молотов; пеницилин; синтетички материјали; изуми радија и телевизије; Алберт Ајнштајн; надреализам; апстрактна уметност; Пабло Пикасо; Сергеј Ејзенштајн; Холивуд; Чарли Чаплин; Џеси Овенс.	Ликовна култура: - слободно компоновање и фантастика; - уметнички правци XX вијека. Надреализам. Музичка култура: - музика XX вијека. Демократија и људска права: - грађанин и власт. Географија: - државе Европе; - државе Азије, Африке и Сјеверне Америке. Техничко образовање: - историја архитектуре.
Тема 6: Југословенска краљевина од 1918. до 1941. године (6)		
Ученик може да: - разликује централистичку и федералистичку концепцију уређења државе; - објасни политичке прилике у којима је добијет Видовдански устав; - наведе узроке и посљедице Шестојануарске диктатуре; - наброји унутрашње непријатеље Југославије који су радили на њеном рушењу; - разликује међународни положај Краљевине у вријеме версајског поретка и након њега; - опише својим ријечима владину краља Александра Карађорђевића; - објасни узроке и посљедице Споразума Цветковић–Мачек; - упореди по сличностима и разликама аграрно (традиционално) и индустријско (модерно) друштво; - наброји најважније личности политичког, културног, научног и вјерског живота; - издвоји наслеђе прве Југославије у завичају.	- Краљевина СХС (1918–1929); - Краљевина Југославија (1929–1941); - Југословенско друштво, привреда и култура. ПОЈМОВИ: краљ Александар Карађорђевић; аграрна реформа; опште право гласа; уједињење Српске православне цркве; Комунистичка партија Југославије; Видовдански устав; централизам; унитаризам; федерализам; криза парламентаризма; Стјепан Радић; Мала Антанта; Шестојануарска диктатура; Октоисани или Септембарски устав; интегрално југословенство; подјела на бановине; Марсељски агентат; усташки покрет; Павле Карађорђевић; Католичка акција; конкордат; Милан Стојадиновић; споразум Цветковић–Мачек; Бановина Хрватска; Српски културни клуб; Бранислав Нушић; Мирослав Крлежа; Слободан Јовановић; Николај (Велимировић); Сава Шумановић; Иван Мештровић.	Вјеронаука: - СПЦ од 1878. до 1945. године. Музичка култура: - музичко стваралаштво у БиХ и Србији у XX вијеку. Географија: - општа географска обиљежја југоисточне Европе; - географске одлике БиХ и Републике Српске; - државе Европе.
Тема 7: Други свјетски рат (1939–1945) (6)		
Ученик може да: - објасни узроке рата; - разврста зараћене државе на двије стране (савезе); - дефинише својим ријечима кључне појмове (муњевити рат, квислинг, тотални рат, геноцид и холокауст); - издвоји, на основу уџбеника, главне фазе рата; - покаже на карти најважнија ратишта, ратне операције и логоре смрти; - упореди, уз помоћ уџбеника, ратни напор СС-СР-а са ратним напором осталих учесника рата; - наведе најважније одлуке савезничких конференција (Техеран, Јалта, Потсдам); - наведе карактер и посљедице рата; - наведе узроке и посљедице холокауста; - упореди размјере (бројност зараћених држава, војника, жртава) два свјетска рата; - именује најважније државнике и војсковође.	- Доминација сила Тројног пакта (од 1939. до јуна 1941); - Преломно раздобље рата (од јуна 1941. до септембра 1943); - Побиједа Антифашистичке коалиције (од септембра 1943. до септембра 1945); - Карактер и посљедице Другог свјетског рата. ПОЈМОВИ: Адолф Хитлер; покрети отпора; план “Барбароса”; Јосиф Стаљин; Тројни пакт; Антифашистичка коалиција; Винстон Черчил; велике битке (за Британију; Перл Харбур, Москва, Мидвеј, Ел Аламеин, Стаљинград, Курск); Георгиј Жуков; Двајт Ајзенхауер; Бернард Монтгомери; Франклин Рузвелт; капитулација Италије; Бенито Мусолини; искрцавање у Нормандији; Дан побједе; савезничке конференције; атомска бомба; капитулација Јапана, логори смрти (Аушвиц, Дахау, Бухенвалд).	Географија: - државе Европе; - државе Азије, Африке, Америке, Аустралије и Океаније.

Тема 8: Југославија у Другом свјетском рату (1941–1945) (8)		
Ученик може да: - објасни узроке и посљедице слома Југославије у Априлском рату; - наведе узроке формирања НДХ; - објасни узроке и посљедице геноцида над Србима у НДХ (1941–1945); - опише, на основу уџбеника, холокауст и геноцид над Ромима у НДХ; - наброји најзначајније логоре и стратишта у НДХ; - издвоји, на основу уџбеника, примјере терора над Србима у окупираној Југославији (изван НДХ); - упореди по сличностима и разликама циљеве и начин борбе партизанског и четничког покрета; - покаже на карти мјеста и просторе великих ратних операција, важних састанака и масовних злочина; - анализира допринос Југославије побједи Антифашистичке коалиције; - опише својим ријечима завршне борбе за ослобођење Југославије; - наведе ратна збивања у завичају; - опише свакодневни живот у завичају током рата.	- Априлски рат и његове посљедице; - Независна Држава Хрватска (НДХ) и њена политика геноцида над Србима, Јеврејима и Ромима (1941–1945); - Антифашистички покрети отпора и рат у Југославији од 1941. до 1943. године; - Рат у Југославији од 1943. до 1945. године; - Карактер и посљедице рата у Југославији. ПОЈМОВИ: приступање Тројном пакту; војни пуч; Петар II Карађорђевић; Априлски рат; избјегличка влада; Независна Држава Хрватска, Анте Павелић; Алојзије Степинац; геноцид над Србима, Јеврејима и Ромима у НДХ; логори смрти (Јадовно, Јасеновац, Јастребарско); стратишта (Дракулић, Пребиловци, Стари Брод на Дрини), Диана Будисављевић; четнички (равногорски) покрет; Драгољуб Дража Михаиловић; партизански покрет; Јосип Броз Тито; грађански рат; Милан Недић; Козара; Неретва; Сутјеска; АВНОЈ; ЗАВНОБиХ; Светосавски конгрес; британска политика споразума; Споразум Тито–Шубашић, улазак Црвене армије у Југославију; ослобођење Београда; Сремски фронт; завршне борбе за ослобођење Југославије.	Српски језик: - Д. Ђосиф, Деобе; - И. Г. Ковачић, Јама; - Б. Ђопић, Орлови рано лет е; - Д. Максимовић, Крвава бајка. Вјеронаука: - СПЦ од 1878. до 1945. године. Географија: - општа географска обиљежја Југоисточне Европе; - географске одлике БиХ и Републике Српске; - државе Европе.
Тема 9: Свијет после Другог свјетског рата (7)		
Ученик може да: - наведе главне циљеве ОУН; - дефинише својим ријечима кључне појмове (хладни рат, деколонизација, неоколонијализам, глобализација); - разликује чланице НАТО пакта од чланица Варшавског уговора; - поређа хронолошки и географски регионалне ратове и кризе; - објасни узроке слома социјализма у Европи; - анализира улогу и значај Европске уније; - издвоји, на основу уџбеника, основна обиљежја свијета у посљедњој деценији XX и првој деценији XXI вијека; - наброји највеће домете у областима науке, технике и културе; - повеже пораст животног стандарда са промјенама у свакодневном животу.	- Послијератни свијет и његове супротности. Деколонизација; - Хладни рат; - Слом социјализма у Европи. Свијет на крају XX и почетку XXI вијека; - Привредни, друштвени, научни, технолошки и културни развој. ПОЈМОВИ: подјела Њемачке; Уједињене нације; НАТО пакт; Варшавски уговор; трка у наоружавању; регионални ратови и кризе; Махатма Ганди; Трећи свијет; Нелсон Мендела; пад Берлинског зида; Михаил Горбачов; распад СССР-а, Југославије и Чехословачке; хегемонија САД; ширење Европске економске заједнице / Европске уније и НАТО пакта; успон азијских сила (Кина, Индија, Иран, Турска); обнова моћи Русије; Владимир Путин; тероризам; економски раст; демографски раст; потрошачко друштво; еколошки проблеми; масовна култура; истраживање свемира; Јуриј Гагарин; Нил Армстронг; медијска револуција; информатичка револуција; Елвис Присли, “Битлси”.	Музичка култура: - џез и популарна музика; - примијењена музика; - плесне форме и модерни друштвени плесови. Демократија и људска права: - грађанин и власт. Географија: - државе Европе; - државе Азије, Африке, Америке, Аустралије и Океаније. Основи информатике: - историјат рачунара; - настанак и значај интернета.
Тема 10: Социјалистичка Југославија (1945–1991) (6)		
Ученик може да: - опише период послјератне обнове земље; - разликује спољну политику Југославије прије и после 1948. године; - издвоји, на основу уџбеника, примјере обрачуна комуниста са идеолошким неистомислићеницима; - анализира процес децентрализације и дезинтеграције Југославије; - критички процијени историјску улогу Јосипа Броза Тита; - издвоји, на основу уџбеника, примјере који репрезентују друштвену, привредну и политичку кризу 80-их година XX вијека; - објасни посљедице индустријализације Југославије; - наведе најважнија достигнућа у областима привреде, школства, здравства, науке, културе и спорта; - издвоји примјере насљеђа социјалистичког периода у завичају.	- Учвршћивање комунистичке власти (1945–1948); - Вријеме преображаја (1948–1974); - Вријеме кризе (1974–1991); - Привредни, друштвени и културни развој. ПОЈМОВИ: послјератна обнова земље; радне акције; аграрна реформа; колонијација; национализација; обавезни откуп пољопривредних производа; Информбиро; Голи оток; култ Јосипа Броза Тита; социјалистичко самоуправљање; Милован Ђилас; политика несврстаности; децентрализација и дезинтеграција Југославије; Александар Ранковић, Едвард Кардељ; нове нације (Црногорци, Македонци и Муслимани); побуне на Косову; Маспок; реинтеграција Србије; распад Савеза комуниста Југославије; обнова парламентарне демократије; индустријализација земље; масовне миграције; привредни застој; студентске демонстрације; Иво Андрић; масовна култура и спорт; “Бијело дугме”; Александар Николић.	Музичка култура: - музичко стваралаштво у БиХ и Србији у XX вијеку; - кратка историја поп и рок музике на простору бивше СФРЈ. Демократија и људска права: - грађанин и власт. Географија: - општа географска обиљежја Југоисточне Европе; - географске одлике БиХ и Републике Српске; - државе Европе.

Тема 11: Република Српска, Босна и Херцеговина и простор бивше Југославије на крају XX и на почетку XXI вијека (6)		
Ученик може да: - објасни узроке пропасти Југославије; - наведе основне чињенице о пропасти Југославије; - критички процијени, користећи уџбеник, представе о Србима у иностраном јавном мњењу; - издвоји главне фазе у развоју Србије и Црне Горе на крају XX и почетку XXI вијека; - именује најистакнутије личности политичког, културног, вјерског и спортског живота; - наведе узроке и посљедице грађанског рата у БиХ; - издвоји главне фазе у развоју Републике Српске и дејтонске Босне и Херцеговине; - анализира број и положај Срба изван Србије и Српске; - упореди по сличностима и разликама свакодневни живот почетком XXI вијека са свакодневним животом у доба социјализма.	- Пропаст Југославије. Ратови за југословенско наслеђе; - Србија и Црна Гора на крају XX и почетку XXI вијека; - Грађански рат у Босни и Херцеговини (1992–1995). Стварање Републике Српске; - Република Српска у дејтонској Босни и Херцеговини. ПОЈМОВИ: распад и(ли) разбијање Југославије; Слободан Милошевић, Фрањо Туђман; интернационализација југословенске кризе; Република Српска Крајина (1991–1995); изолација СРЈ, РС и РСК; Савезна Република Југославија (1992–2003); Државна заједница Србије и Црне Горе (2003–2006); агресија НАТО на СРЈ, Петооктобарске промјене; осамостаљење Црне Горе; Мило Ђукановић; питање Космета; патријарх Павле; Емир Кустурица; Новак Ђоковић; Александар Саша Ђорђевић; грађански рат у БиХ; Алија Изетбеговић; Радован Караџић; Ратко Младић; Дејтонски споразум; страни интервенционизам, приватизација; депопулација; политика централизације БиХ.	Музичка култура: - савремена поп и рок музика у БиХ, Србији и Хрватској; - музички завичај; - свечана пјесма (М. Матовић, Моја Република). Географија: - општа географска обиљежја југоисточне Европе; - географске одлике БиХ и Републике Српске; - државе Европе.

ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ

Услов за успјешну наставу је квалитетно глобално и оперативно планирање, као и припремање за часове. Наставник треба планирати, припремити и у настави примјенити разноврсне облике и методе рада уз коришћење одговарајућих наставних средстава, водећи при том рачуна о узрасту ученика, њиховим менталним способностима, као и њиховим предзнањима и интересовањима.

Потребно је континуирано подстицати ученике на коришћење и анализу историјских извора, историјских карата, шема и графикона, као и историјских материјала са интернета. Препоручују се индивидуални, тандемски и групни истраживачки радови у обради ђацима приступачних тема.

Наставник се мора прилагодити конкретним условима у којима се настава изводи. У специјализованој учионици или учионици општег типа треба користити савремену информационо-комуникациону технологију. Колико год је то могуће, учioniчки простор треба прилагодити настави историје (ленте времена, историјске и географске карте, фотографије, слике, постери, цртежи, историографска литература, остаци материјалне културе). Уколико је могуће, треба планирати и реализовати посјете музејима, архивима, археолошким налазиштима, културно-историјским споменицима.

Пожељно је да наставници овај програм допуне садржајима из завичајне историје. Тиме се код ученика постиже конкретнија представа прошлости на темељу историјског и културног наслеђа њиховог краја (споменици знаменитим личностима, старе грађевине, музејски, архивски и библиотечки фондови и збирке, фотографије, предања и др.).

Важно је подстицати развој критичког мишљења код ученика кроз разликовање чињеница од претпоставки и стереотипа, података од њихове интерпретације, битног од небитног, стварног од прокламованог.

Потребно је, посебно у обради контроверзних догађаја и појава, примјењивати принцип мултиперспективности, тј. сагледавати их из углава свих учесника.

Нужно је имати у виду прожимање програма историје са програмима бројних наставних предмета, па је потребно успоставити сарадњу са наставницима српског језика, географије, музичке културе, ликовне културе, вјеронауке и друго. Треба тежити да се у настави историје интегрису знања о географским, биолошким, економским и духовним условима живота човјека кроз простор и вријеме.

Праћење напредовања ученика и оцјењивање је континуиран процес. Поред репродукције и разумијевања, треба инсистирати на анализи, синтези, упоређивању, вредновању и примјени усвојених знања, вјештина и навика. Обавезна је примјена Правилника о оцјењивању ученика у основној школи. Наставник треба планирати часове за писмену провјеру ученичких постигнућа и задацима објективног типа, као и часове за систематизацију градива на крају наставне године.